

LUMEA ROMANĂ

Statul roman

- schița lecției -

Republica romană

- după alungarea ultimului rege, Tarquinius Superbus, începând cu anul 509 î. Hr., Roma devine **Republică**;
- aceasta era condusă de **Senat** (cea mai importantă instituție politică), **magistrați** și de Adunarea Poporului (avea rolul de a-i alege pe magistrați);
- cei mai importanți magistrați erau **2 consuli**, aleși anual, iar apoi urmau **pretorul** (atribuții juridice și militare), **edilul** (administra orașele) și **chestorul** (se ocupa cu finanțele);
- **plebeii** nu aveau drepturi politice, nu puteau fi magistrați sau senatori. În urma părăsirii de către plebei a Romei de mai multe ori, obțin dreptul de a-și alege proprii magistrați, numiți tribuni ai plebei;
- drepturile lor au fost înscrise pe **Legea celor XII table**, fiind 12 plăci de bronz, pe care au fost înscrise pentru prima dată principiul egalității cetățenilor.
- după cucerirea Italiei, Roma devine o mare putere în bazinul Mării Mediterane, interesele sale ciocnindu-se de cele ale Cartaginei, colonie a Tyrului din Africa de Nord;
- între romani și cartaginezi vor avea lor 3 războaie, denumite **războaiele punice** (264 - 146 î. Hr.);
- în luptă s-au distins comandantul cartaginez **Hannibal** și cel roman **Scipio „Africanul”**; războiul s-a încheiat cu distrugerea Cartaginei în 146 î. Hr.;
- în secolul I î.Hr. Roma cunoaște perioada **triumviratelor**, un sistem de conducere în care puterea era împărțită între trei conducători; primul triumvirat se instituie în 60 î. Hr., fiind format din **Caesar, Pompei și Crassus**, impunându-se în cele din urmă Caesar;
- al doilea triumvirat se instituie în 43 î. Hr., fiind format din **Lepidus, Marcus Antonius și Octavian**. Cel din urmă va impune o nouă formă de conducere: principatul.

Imperiul Roman

- este instaurat în 27 î.Hr. când Octavianul primește titlul de **Augustus**;
- a cunoscut două forme de organizare: principatul (27 î. Hr. - 285 d. Hr) și dominatul (285-476);
- Octavian Augustus a preluat funcțiile de **Imperator** (comandant al armatei), consul și princeps senatus (primul dintre senatori);
- în această perioadă Senatul scade în importanță;
- se înființează garda personală a împăratului: **pretorienii**;
- este perioada de maximă înflorire a Romei, favorizată de „**pax romana**”;
- cea mai importantă domnie a fost al lui **Marcus Ulpius Traianus**, când Imperiul cunoaște întinderea sa maximă.

Decăderea statului roman

- începând cu secolul al III-lea, Imperiul Roman s-a confruntat cu numeroase dificultăți: lipsa de autoritate a împăratului, decăderea economică, atacarea de către **barbarii migratori**;

- migratorii au ocupat teritorii romane și au atacat orașele romane, inclusiv Roma; de aceea, împăratul **Constantin cel Mare** a creat o nouă capitală - Constantinopol, ridicată pe locul fostului oraș grecesc Byzantion;
- în anul 395, împăratul **Teodosius** a împărțit statul roman în **Imperiul Roman de Apus** și **Imperiul Roman de Răsărit**;
- în anul 476, Imperiul Roman de Apus se prăbușește sub atacurile migratorilor germanici.